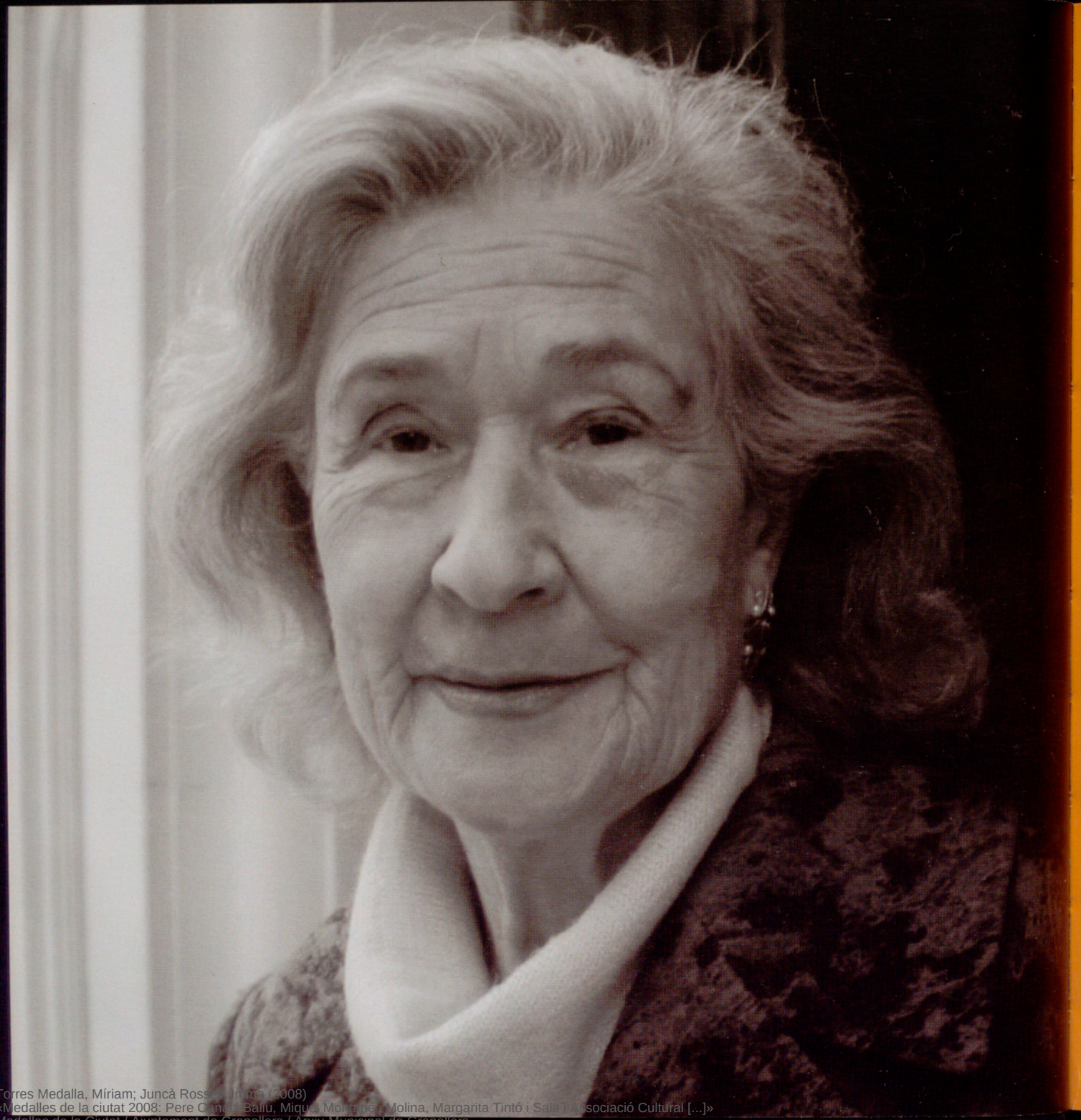

Torres Medalla, Míriam; Juncà Rosell, Iratxe (2008)
«Medalles de la ciutat 2008: Pere Canals, Ballu, Miquel Montaner i Molina, Margarita Tintó i Sala i Associació Cultural [...]»
Medalles de la Ciutat / Ajuntament de Granollers / Arxiu Municipal de Granollers

Margarita Tintó i Sala

41

Foto de família: els pares, Francisca Sala i Esteve Tintó, amb els seus fills Dolors, Maria, Joan, Francisco, Margarita i Rosalina.

Medalla de la Ciutat a la senyora **Margarita Tintó i Sala**
Parets, 1930

En reconeixement a tota una vida dedicada a la investigació en l'àmbit de la història medieval, cosa que li ha permès fer desenes de publicacions i comunicacions arreu de Catalunya, Espanya i Europa, tenint sempre ben presents les seves arrels granollerines. Doctora en Filosofia i Lletres, Margarita Tintó es va especialitzar en l'estudi dels gremis i confraries barcelonins, i se la considera un referent en la matèria.

També es distingeix Margarita Tintó per haver estat en el grup impulsor de l'actual Museu de Granollers, com a Cap de l'Àrea d'Art Medieval i Modern, des d'on va fer una important tasca de restauració, catalogació i difusió del fons. Ha desenvolupat la seva carrera professional al Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona i al Museu Verdaguer de Vallvidrera. Una altra aportació a la ciutat ha estat la publicació d'*El retaule gòtic de Sant Esteve de Granollers*. Ha rebut el Premi Xammar a gent de la cultura que atorga la delegació comarcal d'Òmnium Cultural.

Margarita Tintó ja està jubilada, però continua fent recerques i col·laboracions diverses.

Imatge de quan la Margarita estudiava al *Colegio Oficial de Enseñanza Media*, l'Institut, en una excursió a Sant Cugat l'abril de 1944.

Margarita Tintó i Sala va néixer a Parets, però de ben petita va venir a viure a Granollers amb la seva família, perquè el pare, Esteve Tintó i Soley, "tenia la dèria que els fills estudiéssim; ell havia estudiat a l'escola Espí i Grau i va obtenir excel·lent en totes les assignatures". Van fer-se una casa al carrer del Rec, la torre Pardalera, d'estil noucentista i considerada patrimoni arquitectònic, on ha viscut tota la vida i a la qual es lliguen els seus records d'infància: els jocs a l'eixida, "hi venien a jugar tots els nens del veïnat", les funcions de putxinellis amb les seves germanes, les reunions al voltant de la llar de foc, ... Esteve Tintó i Soley i Francisca Sala Sanromà van tenir 7 fills: l'Esteve, la Dolors, la Rosalina, la Maria, en Joan, en Francisco i la petita, la Margarita.

La Guerra Civil va alterar molts plans col·lectius i també particulars. En el cas de la família Tintó Sala, va obligar el pare a deixar el negoci com a importador de llavor de patates de Navarra, que distribuïa entre els pagesos de la comarca, per refugiar-se en el conreu per a l'autoconsum: "la col i la patata, tot i la penúria, no van faltar mai, a casa, i vam ajudar a altres persones". Durant una temporada, els germans petits es van refugiar al camp, a una casa de Lliçà d'Amunt: "De la guerra, en recordo la visió, de lluny, de les columnes de fum".

La Margarita va estudiar a l'escola de Doña Montserrat abans de començar el batxillerat a l'Institut, al *Colegio Oficial de Enseñanza Media* del carrer de Corró. Allà s'hi va passar set anys: "Per l'època, era una escola extraordinària, amb un professorat molt bo, amb nois i noies barrejats a les aules... Es van crear uns vincles molts forts entre nosaltres, de fet, encara fem trobades d'exalumnes". El valor de l'amistat ha estat sempre important per a la Margarita: "La valoro molt, quan és una amistat autèntica".

Margarita Tintó ha participat en nombrosos cursos d'especialització arreu d'Europa. Aquí, amb els directors del curs d'història econòmica que va fer a Prato, Itàlia, l'any 1969.

Acabat el batxillerat i superat el temut Examen d'Estat, la Margarita es va matricular a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona. D'aquesta etapa, en guarda molt bon record: els companys, amb els quals encara es troba, i eminents professors, com els doctors Antoni M. Badia i Margarit i Martí de Riquer. Ells van ser els responsables que la Margarita descobrís l'univers literari medieval a través de cançons de gesta com la *Chanson de Roland* i que decidís especialitzar-s'hi.

En el pla personal, el pas per la Universitat ve marcat per la mort del seu pare, l'any 1952. Recorda bé la insistència amb què li va demanar que estudiés anglès: "El pare tenia molt clar que una dona havia de tenir estudis per afrontar la vida, sovint recordava com ja l'any 1876, la seva tia, Dolors Tintó, havia obtingut el títol de mestra, signat pel rei Alfons XII".

Quatre anys després que el seu pare, moria la seva mare.

Un cop llicenciada, la Margarita comença la seva etapa com a docent, primer, a Barcelona, a l'Institut Jaume Balmes i després, a Granollers, a l'Acadèmia Cots, el Col·legi de les Germanes Carmelites i la seva antiga escola, l'Institut, perquè l'aleshores director, el senyor Llobet, li ho va demanar. Allà va fer classes de grec i llatí durant onze anys. Els seus deixebles –avui amics– en guarden un bon record, algun fins i tot la fa responsable directa de la seva posterior dedicació professional.

Simultàniament a la docència, la Margarita s'introdueix en la investigació historicomedieval com a funcionària interina de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, sobretot, transcrivint i estudiant documents, amb el suport de la historiadora Francesca Vendrell de Millàs. Va obtenir una beca del Consell d'Investigacions Científiques que li va permetre investigar el que més endavant es va convertir en la seva tesi doctoral, dirigida pel doctor Badia i llegida el 16 de gener de 1976. Es tracta d'un estudi historicoliterari sobre un epistol·lari

La Margarita fent una visita guiada al Saló del Tinell, en la seva etapa com a conservadora al Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.

entre un destacat personatge de la València del segle XV i el rei Ferran d'Antequera, que va veure la llum en forma de llibre, l'any 1979.

L'any 1962, la Margarita supera les oposicions a conservadora tècnica del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona, institució en què ha treballat per espai de 28 anys. Des de la secció medieval, de la qual va ser responsable, comença una prolífica recerca a l'entorn dels gremis i confraries medievals, que han estat objecte de diverses publicacions, entre les quals destaca *Els gremis a la Barcelona medieval*, profusament utilitzat pels estudiants de la matèria. Els serrallers i ferrers, els tenders revenedors, els terrissers, els cerers, són altres gremis de la Barcelona dels segles XIII i XIV sobre els quals ha investigat i fet conferències, com la pronunciada al British Museum sobre els llibres de passantia dels argenteres de Barcelona, que li va valdre una carta de felicitació per la seva "*wonderful lecture*".

El seu cap i director del Museu d'Història, el doctor Frederic Udina, una persona dinàmica i amb una visió oberta de la professió, va saber esperonar el seu equip de conservadors a ampliar coneixements a l'estranger: "El fet de sortir em va donar una obertura impressionant; el primer curs va ser a Poitiers, l'any 1966, un mes de convivència amb medievalistes de tot el món". Després en vindrien molts d'altres, a Itàlia, Àustria, Bèlgica... que se sumen a la llarga llista de congressos nacionals i internacionals en què ha participat.

En el Museu d'Història va ser la responsable del catàleg de monuments commemoratius, fonts historicoartístiques i escultures decoratives de la ciutat de Barcelona, i també va organitzar el monetari, l'inventari de les monedes procedents de troballes arqueològiques. L'interès per la matèria la va portar a ser membre fundadora, l'any 1979, de la Societat Catalana de Numismàtica.

Una altra fita del seu pas pel museu barceloní és la direcció, entre els anys 1976 i 1980, de dues destacades col·leccions sobre la història de la ciutat de Barcelona impulsades pel

Margarita Tintó en una visita guiada organitzada per l'Àrea d'Art Medieval i Modern del Museu de Granollers, de la qual era responsable, al Barri Gòtic de Barcelona, el maig de 1984.

doctor Udina i l'Ajuntament: l'*Agustí Duran Sanpere* i l'*Artur Martorell*. Aquesta darrera s'adreçava als infants i la Margarita encara recorda com les escoles s'afanyaven a aconseguir cada nou número publicat. La iniciativa va ser molt ben rebuda per la premsa de l'època.

Margarita Tintó té una faceta d'investigadora en l'àmbit de la cultura popular i tradicional que ben poca gent coneix, els gegants. Ha estudiat, participat a col·loquis i publicat articles sobre l'estudi de la representació dels gegants en la ceràmica decorada catalana, les anomenades *rajoles d'oficis*.

Era l'any 1977 quan l'alcalde de Granollers va demanar a una reduïda comissió (Josep Estrada, Josep M. Botey, Ricard Saurí i la mateixa Margarita, a més de personal contractat) que, de manera voluntària, es fes càrrec del trasllat dels fons de l'antic museu, dipositat aleshores a l'edifici de l'Institut del carrer de Corró, al nou edifici d'Anselm Clavé, i el posés en funcionament. La Margarita, com a especialista en museografia i tractant-se de la seva ciutat, no s'hi podia negar, malgrat la responsabilitat que això comportava: la neteja, restauració, catalogació, conservació, estudi i exposició al públic de les peces amb el corresponent catàleg. Aquesta comissió encara provisional va redactar uns primers estatuts aprovats el 1980 i un reglament d'ordre intern del museu, amb la creació de la figura del cap d'àrea de les seccions d'Arqueologia, Josep Estrada; Difusió Cultural, Ricard Saurí; i Art Medieval i Modern, Margarita Tintó, nomenats alhora vocals del Patronat del Museu. Aquesta forma d'organització d'un museu va ser considerada pilot en el *Llibre blanc dels museus de Catalunya* que aleshores s'editava. A l'àrea de la Margarita ben aviat s'hi van incorporar dues llicenciades en art, Dolors Sánchez Doña i Montserrat Casals Manau, que es van dedicar, bàsicament, a redactar l'inventari de peces –que van deixar enllestit– i Montserrat Mas, delineant. D'aquesta etapa, i amb un pressupost ben petit, daten exposicions com les d'imatgeria, gravats, caixes de núvia, paisatges, totes elles,

El juny de 1995, com a directora del Museu Verdaguer, parlant davant les autoritats, entre elles, l'aleshores alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, i el de Folgueroles, Gil Orriols.

acompanyades d'acurats catàlegs. L'àrea de la Margarita va ser pionera en l'organització de sortides matinals en diumenge, unes excursions culturals a indrets com el Barri Gòtic de Barcelona, el modernisme de la Garriga, el castell de Fluvià,... que encara avui recorden molts dels participants. Més tard es van crear altres àrees: Art Contemporani, Ciències Naturals, etc.

L'any 1989, Margarita Tintó rep un nou encàrrec i repte professional. Des de la Delegació de Cultura, li van proposar fer-se càrrec de la direcció del Museu Verdaguer, que depenia de l'Ajuntament de Barcelona. Situat enmig del bosc de Collserola, a Vallvidrera, la casa-museu on mossèn Cinto Verdaguer havia passat els darrers dies de la seva vida necessitava un revulsiu. La nova directora va afrontar la tasca, com sempre, amb il·lusió i va poder constatar com n'era de viu el record i l'estimació popular pel poeta: "Vaig aconseguir moltes coses, per Verdaguer; encara és algú excepcional". És així com Vil·la Joana, com també es coneix aquest museu, fa un gir de 180 graus, pel que fa a imatge de l'edifici i difusió del poeta, amb iniciatives innovadores que encara avui continuen, com l'organització d'una activitat cultural cada 10 de juny, aniversari de la mort del poeta. La tasca de la Margarita li va valdre una felicitació per part dels qui aleshores eren alcaldes de Barcelona, Pasqual Maragall, i Folgueroles, Gil Orriols.

L'any 1995, Margarita Tintó es va jubilar, si bé no ha cessat la seva activitat com a investigadora i també ha continuat participant en congressos i conferències. Continua les seves col·laboracions amb el Museu d'Història de Barcelona i amb la delegació catalana de l'*Asociación Española de Amigos de los Castillos*, com a membre de la junta.

Tot i que la seva activitat professional sovint l'ha portada ben lluny de Granollers, mai ha deixat la seva "estimada" ciutat. A més de la seva aportació al Museu, la Margarita ha estat membre, des del 1959, del jurat del concurs literari infantil de la Biblioteca de

L'any 2005 Margarita Tintó va rebre el V Premi Xammar a gent de la cultura, de mans del president de la delegació comarcal d'Òmnium Cultural Ramon Casanovas.

Can Pedrals, al qual ha estat lligada per espai de 25 anys. Sempre ha estat a punt per participar en activitats i conferències sobre les seves especialitats, al Centre d'Estudis de l'Associació Cultural –junta de la qual va formar part–, l'Agrupació Excursionista, l'Agrupació Sardanista,...

Sens dubte, però, l'aportació més destacada de Margarita Tintó a la ciutat ha estat la publicació, l'any 1990, del llibre *El retaule gòtic de Sant Esteve de Granollers*, una obra que porta "molt endins", resultat d'una llarga recerca. El retaule és l'obra més gran conservada dels reconeguts germans Vergós i pertany a la darrera etapa del gòtic català. El llibre és el resultat de la seva estreta vinculació amb Granollers i el seu patró. De fet, tres generacions de la seva família s'han dit Esteve: l'avi, el pare i el germà gran. El volum, que ella mateixa va editar, va ser concebut, doncs, com un homenatge a la ciutat i la seva família.

En l'apartat de reconeixements, Margarita Tintó n'ha sumat diversos. Destaquen la *Placa de los Veros* de la Ciutat de Girona, l'any 1978, per la seva participació al jurat del Premi Literari Immortal Ciutat de Girona, i la medalla atorgada pels Gremi de Serrallers i Ferrers de Barcelona, en el seu 6è centenari.

Però Margarita Tintó també ha estat profeta a la seva terra. L'any 2005 va merèixer el V Premi Xammar a gent de la cultura, atorgat per la delegació comarcal d'Òmnium Cultural. Era el reconeixement a tota una vida dedicada a l'estudi i difusió de la cultura i la història del nostre país. La Medalla de la Ciutat confirma, amplifica i institucionalitza la distinció envers una dona enamorada de la seva feina i orgullosa de la seva identitat granollerina.